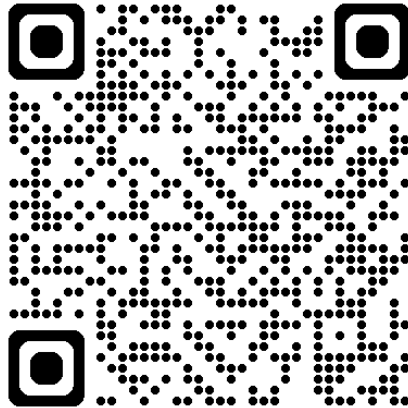

Litt kort om RVO BA ordningen:

- 29 regionale verneombud i hele landet.
- 15 verneombud i bygg og 14 verneombud i anlegg.
- RVO blir betalt av arbeidsgiverne i bransjen gjennom RVO-avgift.
- Hver RVO har sitt område.
- Scann QR koden for å finne ditt lokale RVO.

20.03.2026

1

1

De ulovlige asbestypene

Krysotil. Hvit asbest
Amositt. Brun asbest
Krokidolitt. Blå asbest
Tremolitt
Aktinolitt
Antofylitt

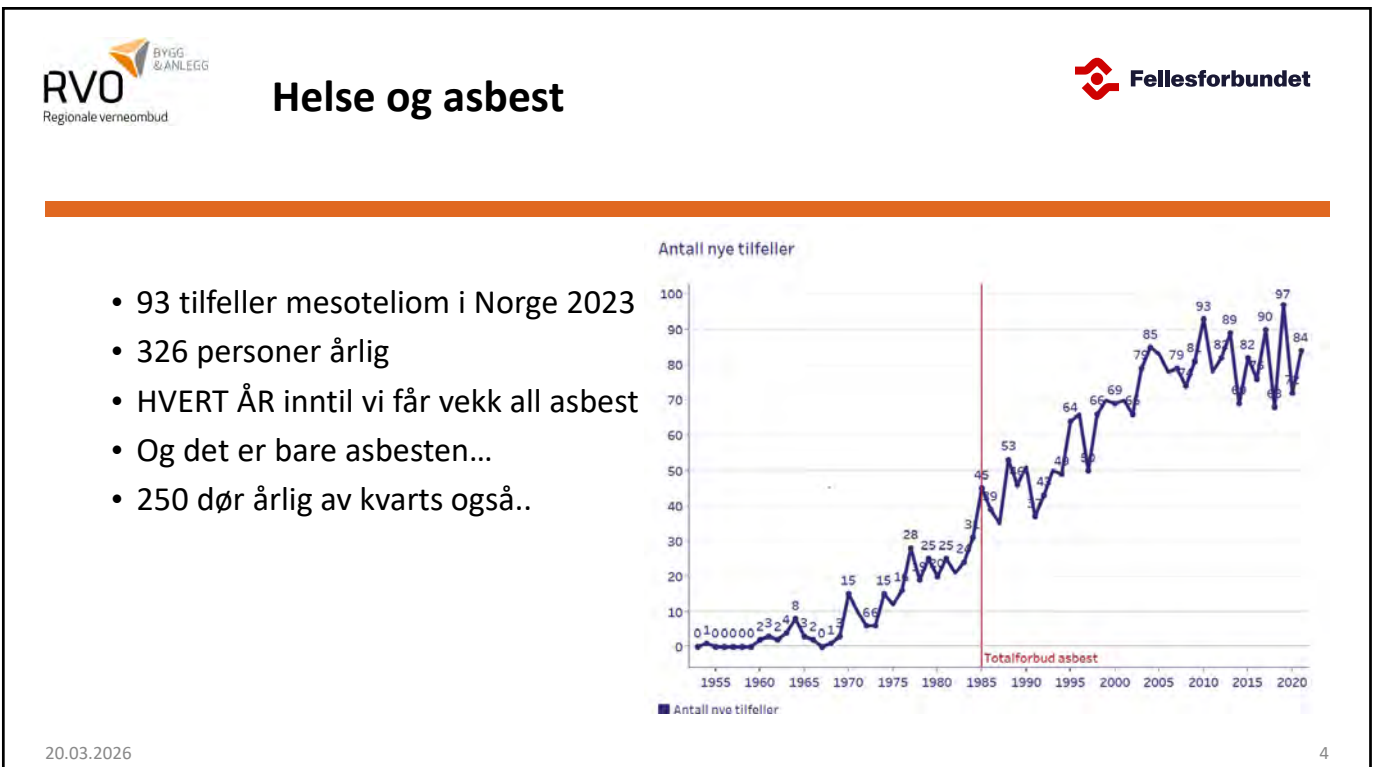
20.03.2026

2

2

3

4

Arbeid med asbestsanering?

- Det er en del bygg som åpenbart har asbest.

20.03.2026

5

5

Arbeid med asbestsanering, hva skjer?

- Ofte er det allerede utført noe før man selv kommer til stedet.
- Her har man da brukt eternittplater for å støtte opp gardintrapp for å komme seg til høyere nivå på taket.

20.03.2026

6

6

Arbeid med asbestsanering, hva skjer?

- Det er en del sanering og rivning
- Både det vi vet om, og det vi ikke vet
- Hvor gode er vi egentlig?
- Følger vi lovverket?

Arbeid med asbestsanering, hva skjer?

- Det er en del sanering
- Hvor gode er vi egentlig?
- Følger vi lovverket?
- Hvorfor ikke?

Arbeid med asbestsanering, hva skjer?

- Det er en del sanering 20,000kr?
- Hvor gode er vi egentlig? 6,000,000kr?
- Følger vi lovverket?
- Hvorfor ikke?
- Strafferamme?

?

Har entreprenører og byggherrer kontroll?

- I alt for liten grad

Har entreprenører og byggherrer kontrollert? Fellesforbundet

- I alt for liten grad
- Bygget er kartlagt, klar for rivning

20.03.2026

11

11

Har entreprenører og byggherrer kontrollert? Fellesforbundet

- I alt for liten grad
- Bygget er kartlagt, klar for rivning
- De hadde bare glemt å sanere bort asbesten, og litt PCB +++

20.03.2026

12

12

- I alt for liten grad
- Bygget er kartlagt, klar for rivning
- De hadde bare glemt å sanere bort asbesten, og litt PCB +++
- Byggetiden utvidet med 3-4 måneder
- Og litt dyrere enn planlagt

20.03.2026

13

13

- I alt for liten grad
- Bygget er kartlagt, klar for rivning
- De hadde bare glemt å sanere bort asbesten, og litt PCB +++
- Byggetiden utvidet med 3-4 måneder
- Og litt dyrere enn planlagt
- Hva tenker bransje og byggeiere?

20.03.2026

14

14

20.03.2026

15

15

Hvilke erfaringer har vi gjort oss på våre besøk? Fellesforbundet

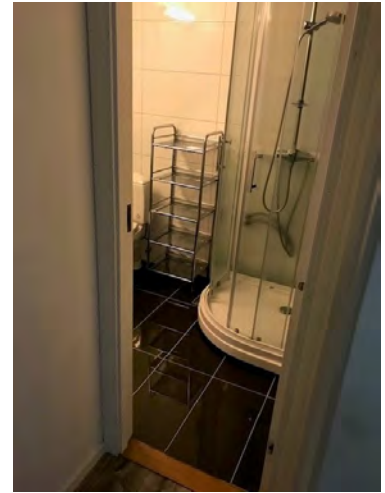

20.03.2026

16

16

Hvilke erfaringer har vi gjort oss på våre besøk?

20.03.2026

17

17

Hvilke erfaringer har vi gjort oss på våre besøk?

20.03.2026

18

18

Hvilke erfaringer har vi gjort oss på våre besøk?

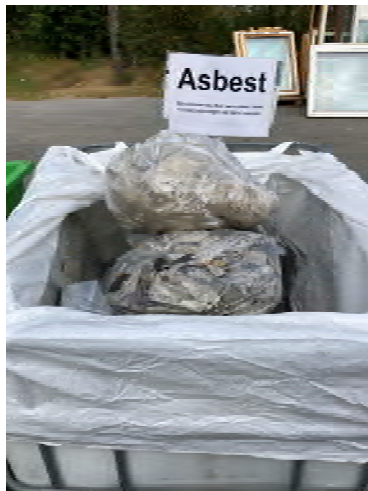

20.03.2026

19

19

Asbestavfall på kommunalt mottak

20.03.2026

20

20

RVO BYGG & ANLEGG
Regionale verneombud

Fellesforbundet

Bruksområder

Rør og eternittplate

Isolasjon

Gulvbelegg

Rør og isolasjon

Himlingsplater

21

RVO BYGG & ANLEGG
Regionale verneombud

Fellesforbundet

Brannteppe

Tak, vegg og gulv

Rørisolasjon

22

Sprøyteasbest

Vinylfliser

Strukturmalning

23

Fasettskifer

Bølgeeternitt

Rørisolasjon

Brannisolasjon av skap

24

Skadet tak

Pakning

Damaged textured coating, asbestos cement roofing and an asbestos-containing gasket

25

26

Juledekorasjon, falsk snø, ren asbest

27

Byggherres plikter ved rehabilitering

Plikter å kartlegge hvor i bygget det forekommer asbestholdige materialer før det utarbeides en plan for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA-plan)

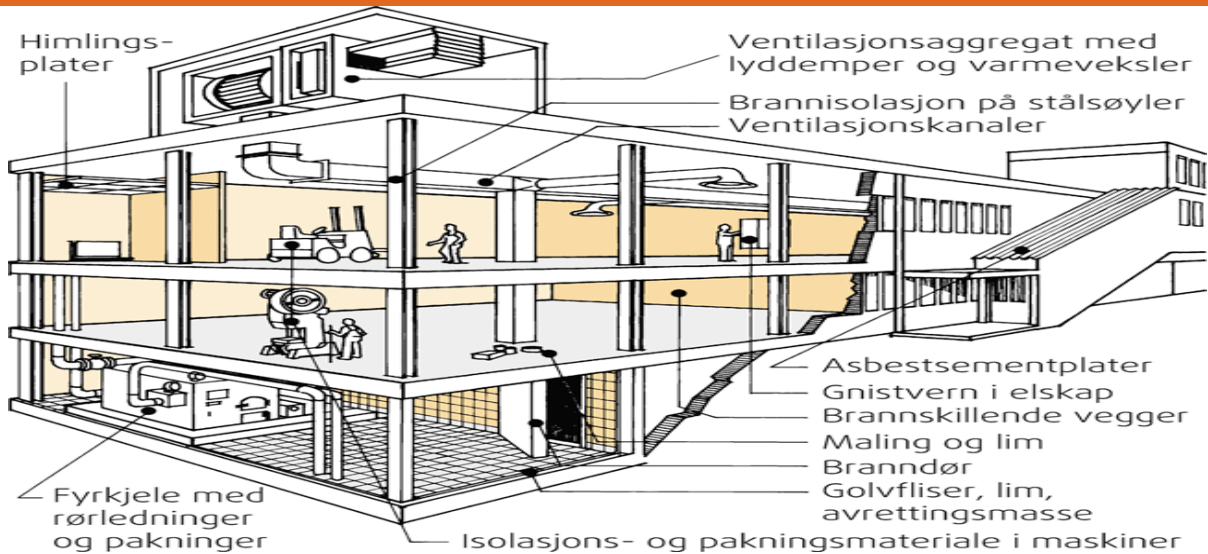
Dersom det forekommer asbestholdige materialer i et bygg som skal rehabiliteres, rives/saneres, plikter byggherre å sørge for at arbeidet utføres av virksomheter som har tillatelse til å drive asbestsanering. (se § 1-1 i forskrift om utførelse av arbeid)

28

28

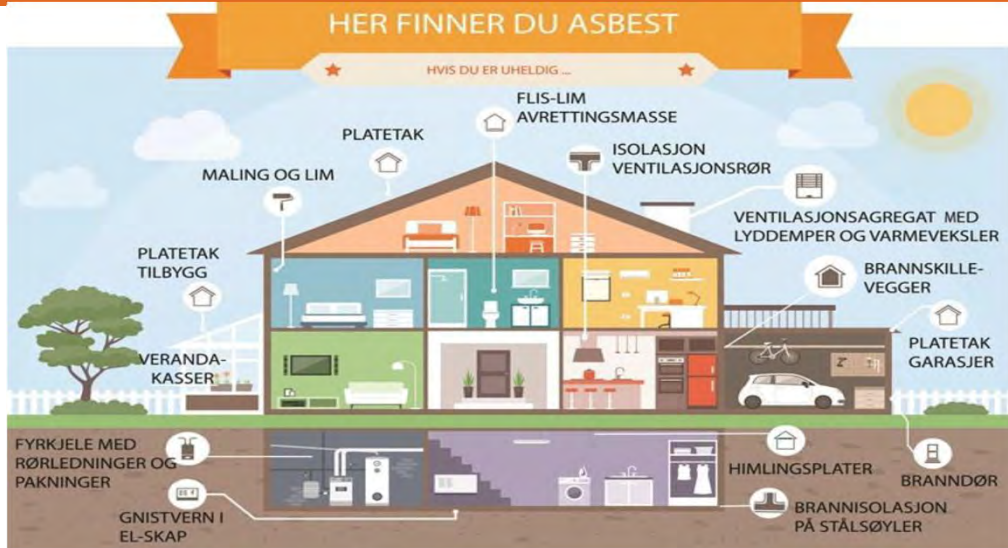
Hvor kan du finne asbest i bygg

29

29

Hvor du kan finne asbest i bolig

30

30

20.03.2026

31

31

Foto: Steinar Amlo, Norconsult AS

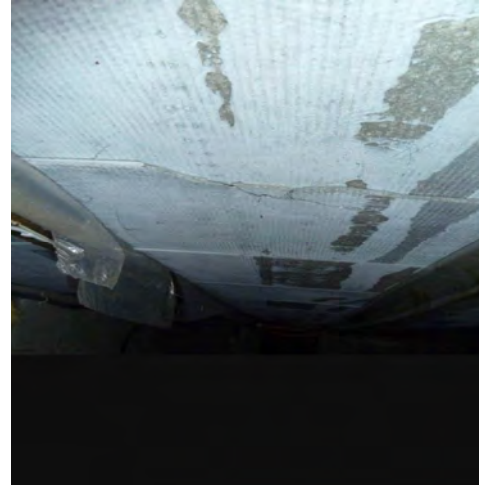
20.03.2026

32

32

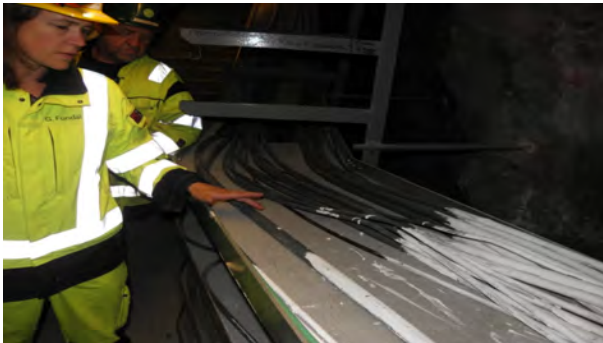
Så, hvor er denne asbesten da?

33

33

Tuneller

Kraftstasjoner

34

34

Hoteller, offentlige bygg, skoler

Ventilasjonskanaler

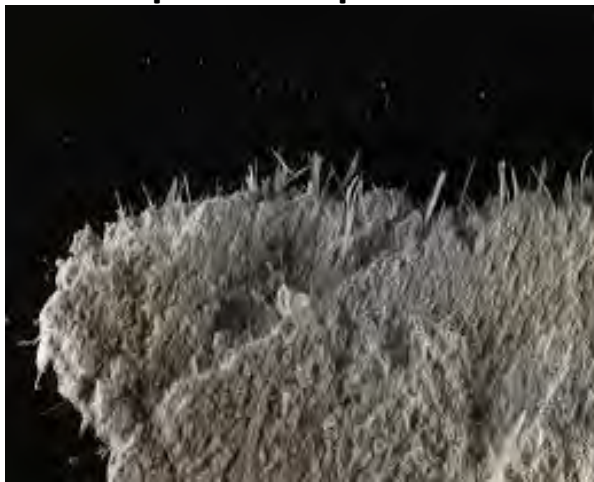

35

35

Hvit plate bak peisinnatts

Rørisolasjon

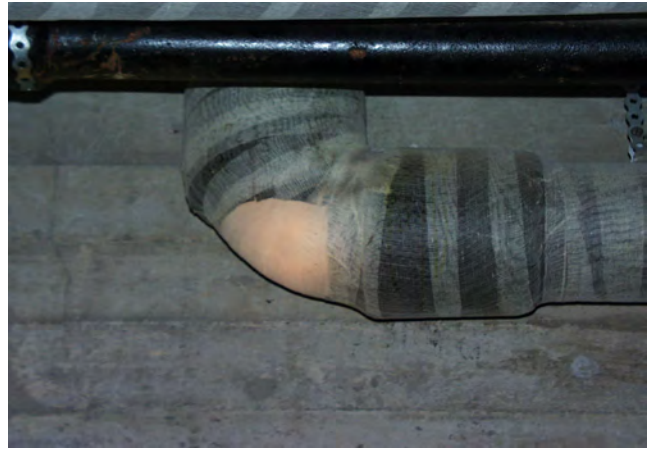
36

36

Himlingsplater

Rørbend

37

37

Så, hvor er denne asbesten da?

Lydhimling

Gulvbelegg

38

38

Løs isolasjon mellom bjelkelag

Asbest pakningstau

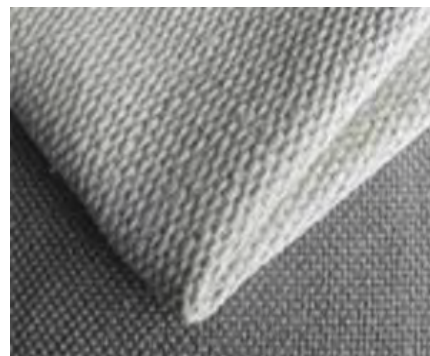
39

39

Veggpapp, produksjon i Norge, og import..

Branntepper/duk

40

40

Løs isolasjon

Pakninger i ovner og varmeanlegg

41

41

Koreaplater, panel

42

42

Asbestoluxplate, himlingsplater og system-himling

43

43

Hva skal til for forbedring?

- Vi kan starte med å følge lovverket. da er vi på god vei.

20.03.2026

44

44

Hvorfor nytt regelverk?

- Dette handler i bunn og grunn om å minske risikoen for å bli eksponert for farlig asbeststøv og bidra til at eksponeringen holdes på et absolutt minimum når asbestholdige materialer må håndteres
- Ikke få asbest i seg
- Ikke å spre asbest så andre får det i seg
- **4-23.Fjerning av asbest før rivningsarbeid, utf.av arbeid**

20.03.2026

45

45

Nye krav til deg som skal utføre arbeid

- Fra 21. desember 2025 endres regelverket for arbeid med asbest.
- **3-1.Risikovurdering av helsefare ved bruk og håndtering av kjemikalier forskrift om utførelse av arbeid.**
- Endringene skal gi tydeligere krav til kartlegging, opplæring og gjennomføring av asbestarbeid – og en strengere grenseverdi for asbestfibre i arbeidsatmosfæren.

20.03.2026

46

46

Nye krav til deg som skal utføre arbeid

- Tydeligere plikt til kartlegging før arbeid starter i bygninger som kan inneholde asbest (typisk bygg fra før 1985), og også i andre konstruksjoner som kan inneholde asbest.
- Tydeligere plikt for arbeidsgiver til å stanse arbeid umiddelbart dersom arbeidstakere blir eksponert over grenseverdien, eller dersom det er grunn til å tro at arbeidet har påvirket tidligere uoppdaget asbest, slik at det dannes asbeststøv.
- **Forskr. utførelse av arbeid, paragraf 4-17**

20.03.2026

47

47

Nye krav til deg som skal utføre arbeid

- maksimal gjennomsnittskonsentrasjon over 8 timer senkes fra 0,1 fibre pr cm³ til 0,01 fibre pr cm³ (fibre tynnere enn 0,2 µm skal ikke telles med)
- fibertelling skal gjøres med elektronmikroskop eller ved alternativ metode som gir like gode eller bedre resultater
I tillegg har Arbeidstilsynet vedtatt endringer som ikke kommer fra EU-direktivet, blant annet:
- Skjerpede krav til kontroll etter utført asbestarbeid.
 - etterkontrollen skal dokumenteres
 - obligatorisk krav til luftprøver etter de fleste innvendige saneringsarbeider
 - den maksimale konsentrasjonen av asbestfibre i luften etter innvendig sanering er senket fra 0,01 fibre pr cm³ til 0,002 fibre pr cm³ (fibre tynnere enn 0,2 µm skal ikke telles med)
 - ved større innvendige arbeider kan ikke luftprøvene tas av en person som har vært involvert i saneringsarbeidet

20.03.2026

48

48

Nye krav til deg som skal utføre arbeid

- Presisering av at det ikke er tillatt å bygge inn asbestholdig materiale.
- Tydeligere og mer fullstendige regler om opplæring i asbestarbeid.
- Deponi og gjenvinningsstasjoner må ha tillatelse fra Arbeidstilsynet hvis de skal håndtere uemballert asbestavfall
- **4-5.Hovedregel om fjerning av asbest. forskrift om utf.av arbeid**
- Ikke lenger krav om obligatorisk røntgenundersøkelse for de som blir satt til asbestarbeid
- Plikt for arbeidsgiver til å gi informasjon til arbeidstakere som blir tilfeldig eksponert for asbest, og plikt til å sørge for helseundersøkelse hvis eksponeringen har vært langvarig

20.03.2026

49

49

Hva betyr dette i praksis?

- For virksomheter som planlegger rivning, vedlikehold eller rehabilitering i eldre bygg, eller andre konstruksjoner der asbest kan forekomme, betyr endringene at det blir enda viktigere å jobbe forebyggende:
- **4-3.Kartlegging av bygninger før rivnings-, reparasjons- og vedlikeholdsarbeid, forskrift om utf.av arbeid**
- Sørg for tidlig kartlegging og god oversikt over hva som faktisk finnes i bygg/konstruksjon før oppstart.
- Ha tydelige rutiner for stans av arbeid ved mistanke om asbeststøv.
- Planlegg arbeidet slik at det er mulig å gjennomføre pauser ved bruk av åndedrettsvern.
- Sikre at de som skal utføre arbeidet har riktig opplæring, virksomheten følger opp krav til kontroll etter endt arbeid.

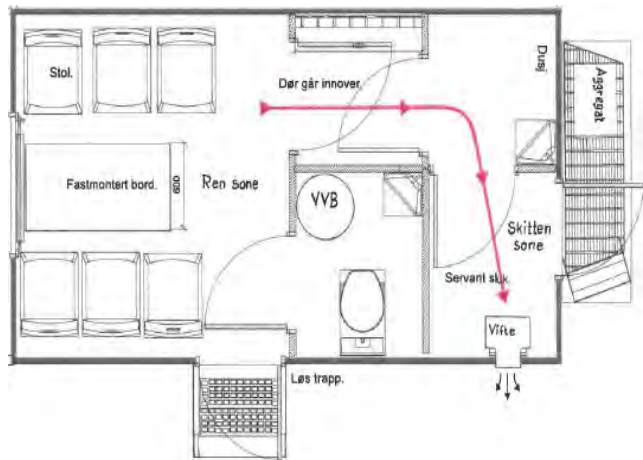
20.03.2026

50

50

Hva skal til for forbedring?

- Vi kan starte med å følge lovverket. da er vi på god vei.
- Om vi følger de rutinene beskrevet med MÅ og SKAL..

20.03.2026

51

51

Hva skal til for forbedring?

- Vi kan starte med å følge lovverket. da er vi på god vei.
- Om vi følger de rutinene beskrevet med MÅ og SKAL..

20.03.2026

52

52

Hva skal til for forbedring?

- Vi kan starte med å følge lovverket. da er vi på god vei.
- Om vi følger de rutinene beskrevet med MÅ og SKAL..
- Om etterkontroll blir fulgt opp.

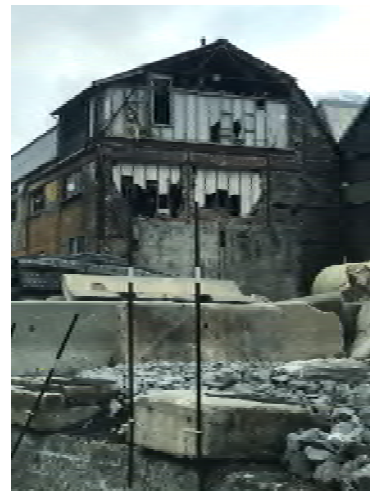
20.03.2026

»»

53

Hva skal til for forbedring?

- Vi kan starte med å følge lovverket. da er vi på god vei.
- Om vi følger de rutinene beskrevet med MÅ og SKAL..
- Om etterkontroll blir fulgt opp.
- Og helst tatt prøve på samme bygg som er sanert..

20.03.2026

54

54

- Hvem følger opp?
- Bransjen selv?
- Kan vi stole på dem?
- Hvilken opplæring?
- Neste generasjon?

20.03.2026

55

55

- Plan på fjerning av asbest?
- Kommunalt?
- Fylkesvis?
- Hele landet?
- Byggherrer?
- Hvem spanderer gildet?
- Hvem hjelper det for?

20.03.2026

56

56

Asbest i sementrør/ vannrør:

Det ligger ca. 36-40 00 km vannledninger som inneholder asbest i kommunale vannledninger. Asbestrørene begynner å forvitne og er klare for utskifting.

57

57

- Flandern
- Zuhail Demir
- 'Når vi nå vet om det, så må vi gjøre noe med det.'

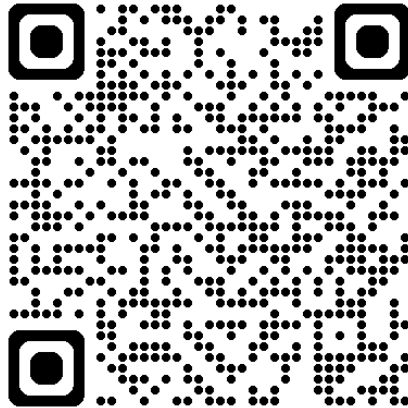

20.03.2026

58

58

Takk for meg.

- Ta kontakt med ditt lokale RVO om dere ønsker informasjon
- Vi ønsker å bidra til en trygg og god bransje
- Og sammen blir vi bedre